

- ▶ Biomassateelt als ontwerpogave. Handreikingen en inspiratie voor landschappelijke inpassing van houtige biomassa
- ▶ 72 pagina's
- ▶ ISBN 9-789074-277-27-3
- ▶ €7,50 (excl. verzending), te bestellen via www.probos.nl

Ontwerpen aan energie

Een energieplantage van wilgen, populieren of elzen heeft invloed op het landschap. Al gauw worden deze gewassen hoger dan maïs. Hoe pas je dat nu mooi in? Landschapsarchitectenbureau H+N+S schreef samen met Probos de praktijkgids 'Biomassateelt als ontwerpogave' en geeft daarin handreikingen.

Tekst Miranda Vrolijk

Beeld uit besproken praktijkgids

Door de energietransitie – de overstep van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen – staat houtige biomassa steeds meer in the picture. Jasper Hugtenburg van bureau H+N+S vertelde tijdens een door Probos en Wageningen Universiteit georganiseerd congres over biomassa, waarom zijn bureau ontwerpt aan energie. Volgens hem zou je de invloed van een biomassaplantage op het landschap kunnen vergelijken met die van windturbines. Die roepen bij het publiek vaak enorme weerstand op. Om dat bij biomassaplantages voor te zijn – waarvan de gewassen ook behoorlijk hoog (4 tot 6 m) kunnen worden – moeten we nu onderzoeken hoe we ze mooi in het landschap kunnen inpassen.

De technische randvoorwaarden waaraan een plantage moet voldoen, hebben te maken met een efficiënte bedrijfsvoering. Percelen mogen bijvoorbeeld niet te klein zijn, een vuistregel is dat er circa 5 ha van min of meer aaneengesloten percelen beschikbaar moet zijn. Ook dient een ontwerper te zorgen voor voldoende brede kop- en wendakkers voor de oogstmachines.

Om een ontwerp te maken dat past bij de plek en de beoogde functies (naast productie bijvoorbeeld natuur en recreatie) staan de ontwerper verschillende bouwstenen ter beschikking. Hij kan spelen met schaal, gewaskeuze, de rota-

tiesnelheid, het afwisselen van gewassen (tussen biomassagewassen, maar ook de combinatie met permanente beplanting is mogelijk), de routing van wandel- en fietspaden en de beplantingsrichting. Het maakt bijvoorbeeld nogal verschil uit of je voor *Miscanthus* kiest of voor populieren. De één blijft lager en is bossig, de ander wordt veel hoger en kun je bijvoorbeeld opkronen voor meer transparantie.

In de eerste helft van dit jaar zijn verschillende ontwerpessies georganiseerd waaraan onder meer landschapsarchitecten, terreineigenaren, beheerders en potentiële biomassa-afnemers deelnamen. Voor vier locaties is een ontwerp uitgewerkt. Die worden stuk voor stuk besproken in de gids. Een van de casussen is de Eendragtspolder ten noorden van Rotterdam (zie foto). De biomassateelt wordt in dit ontwerp ingezet als geleidelijke overgang van de stadsrand naar het open buitengebied. In het groen kan de stedeling recreëren, en vanuit het landschap wordt de stadsrand verzacht door de biomassagewassen. De ontwerpers hebben in dit ontwerp gespeeld met verschillende wilgensoorten, verschillende rotatiesnelheden en een verschillende dichtheid van aanplant waardoor een dynamisch geheel is ontstaan. Tussen de gewassen zijn grote delen open gebleven voor zichtlijnen van de stad naar het open polderlandschap. <